

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Výukový materiál zpracován v rámci projektu EU peníze školám

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0914

Šablona:	III/2	č. materiálu:	VY_32_INOVACE_37
----------	-------	---------------	------------------

Název školy:	Výchovný ústav, Střední škola a školní jídelna, Buškovice 203, 441 01
Jméno autora:	Bc. Pavel Polan
Třída/ročník:	1. D; 2. D
Datum vytvoření:	10. 10. 2013

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

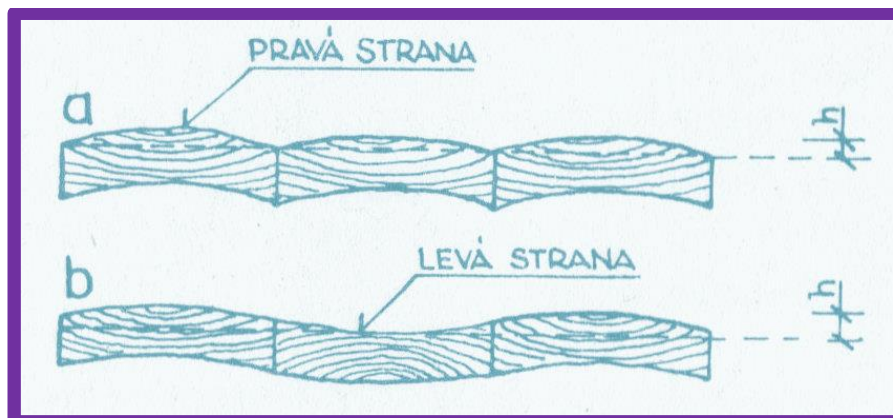
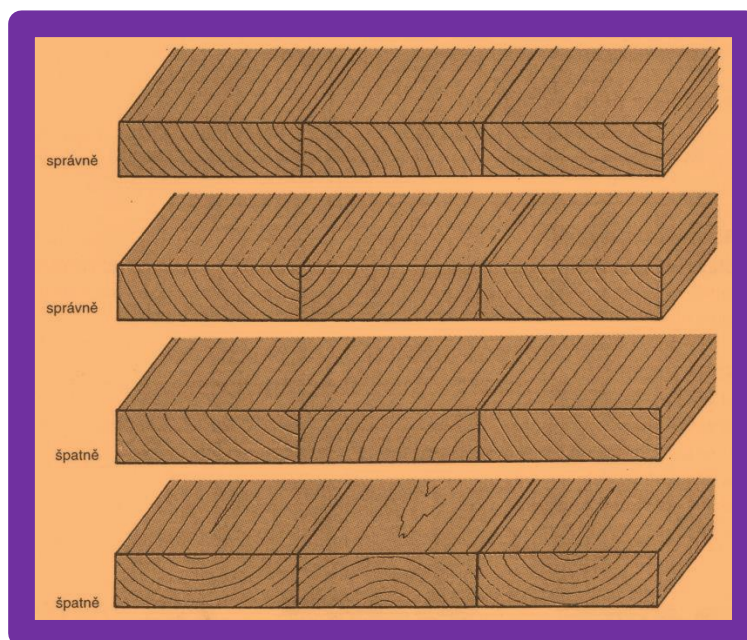
Vzdělávací oblast:	Spoje deskového řeziva
Tematická oblast:	KONSTRUKČNÍ SPOJOVÁNÍ
Předmět:	Technologie
Název předmětu:	Spárovky
Výstižný popis způsobu využití, případně metodické pokyny:	Použití příkladů z praktických činností Prezentace
Klíčová slova:	Zásady, výhody, použití, klížení, svlaky, lepení
Druh učebního materiálu:	Pracovní list WORD, EXCEL, učebnice

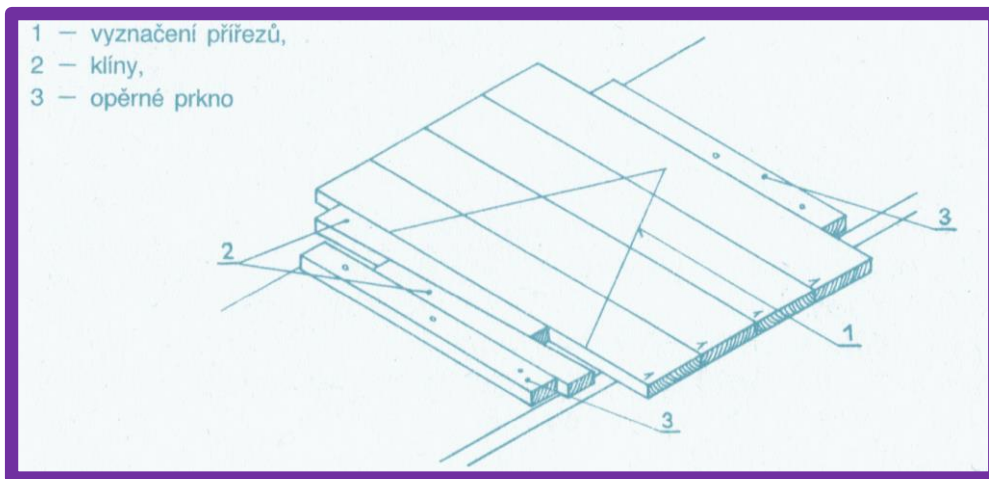
SPÁROVKY

Spárovky zhotovujeme z několika užších přířezů prken o stejné tloušťce. Vybíráme prkna rovná bez suků a trhlin. Jsou-li použita prkna středová, prořezáváme kotoučovou pilou dřeň. Tím se zabrání deformování řeziva. Boky jsou v pravém úhlu k hlavní ploše a jsou naprosto rovné. Přířezy se poskládají na požadovanou šířku, srovnají se čela, označí se a řádně očíslovají.

Pro skládání přířezů k sobě platí určitá omezení a pravidla. Boky se k sobě skládají určitými, danými způsoby, aby nedocházelo po spojení ke kroucení. Platí, že střed patří ke středu, bělové dřevo k bělovému. Všechny pravé plochy řeziva se kladou nahoru, případně se dává střídavě pravá a levá plocha nahoru.

Znázornění správných a špatných kombinací při skládání spárovek

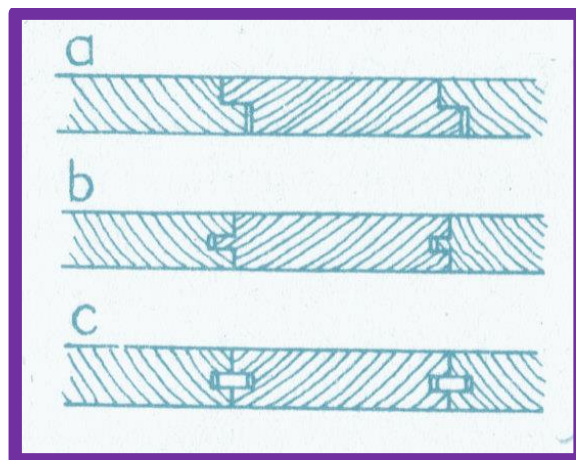
Hoblují se v hobličce mackem, případně strojně. U každého kusu je označená plocha jednou nahoře a podruhé dole. Klížení se provádí vhodným lepidlem, například

klihem za tepla, případně Umacolem a Dispercolem zastudena. Při lepení teplým klihem je potřeba nahřát i dřevo. Podle typu lepidla je nutné podle návodu na obalu, dodržet dobu lepení. Stažení jednotlivých kusů k sobě musí být důkladné a co nejrychlejší. Vhodné je použití skližovaček. Další variantou jsou ocelové nebo dřevěné stahováky nebo použití dotahovacích klínů (viz. obrázek).

Přířezy je vhodné na bočních stranách uprostřed délky nepatrně přihoblovat. Spáry na koncích potom těsně přiléhají a jsou pevnější.

Vše leží na rovné a čisté pracovní ploše. Po částečném stažení klíženou plochu kladivem, potažmo paličkou vyrovnáme. Teprve potom se provede úplné dotažení. Aby hotové spárovky neměnily sesycháním a bobtnáním své rozměry, případně rovinu, osazují se lištami nebo svlaky vždy napříč vláken.

Příklady spoje u spárovek a) polodrážka, b) pero a drážka, c) drážka a vložené pero

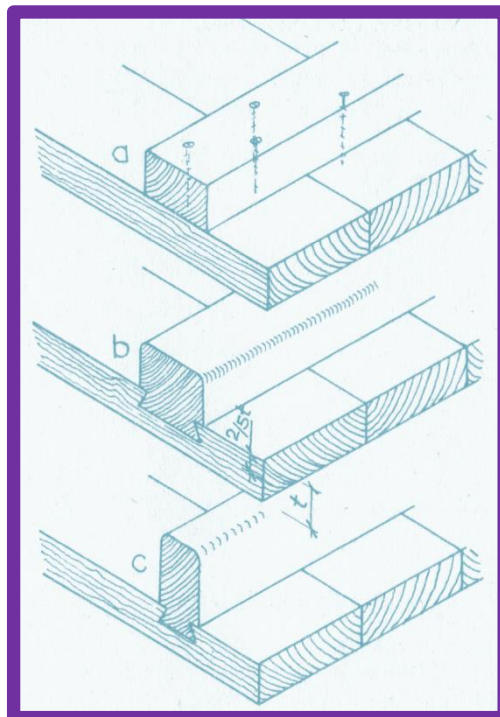
Dokonalejší je spojení stykové plochy na polodrážku, drážku a pero nebo vložené pero, tak jak je znázorněno v obrázku.

ZPEVNĚNÍ SVLAKY

Svlaky se na desky připevňují vruty nebo se zapouštějí do svlakové drážky. Tvar svlaku je rybinový. Hloubka drážky je $\frac{1}{3}$ síly řeziva. Platí, čím je silnější spárovka, tím je silnější svlak. Svlak musí jít do drážky zasunout snadně, ale zároveň těsně. Pro snadné zasunutí se svlak směrem dopředu nepatrně zvyšuje. Drážka je o malinko delší, než spodek svlaku. Vznikne tzv. dilatační mezera. Vršek je o málo delší a mezera tím pádem skryje.

POZOR!!!

Svlaky se zásadně nelepí a neklíží, aby mohla spárovka pracovat. Kdyby se klížila, deska by praskla.

POUŽITÁ LITERATURA:

VINTER, J.: CO A JAK SE DŘEVEM. Praha SNTL 1980

KADLEČEK, F.: RUČNÍ OBRÁBĚNÍ DŘEVA. Praha SNTL 1989

KOHOUT , J. – TOBEK , A. – MULLER , P.:TESAŘSTVÍ. Praha , Grada 1996

HÁJEK , Václav.: PRACUJEME SE DŘEVEM. Praha , Svoboda-Libertas 1993. 369 s.

LEDERER , Ferdinand.: DŘEVĚNÉ KONSTRUKCE. Praha , Aleko 1994. 190 s.

MĚŠŤAN , R. – PAVLIS , J.: OBYTNÁ PODKROVÍ A PŮDNÍ VESTAVBY. Praha SNTL 1992 477 s.

HÁJEK , Václav.: TRUHLÁŘSKÉ PRÁCE. Praha 2001 Grada 128 s.

PANÁČKOVÁ , M. – PANÁČEK , P.: TECHNOLOGIE OBRÁBĚNÍ DŘEVA 1. Praha 1994 Sobotáles 134 s.

KUBĚNA , L. – MATOUŠEK , J.: TESAŘSKÁ TECHNOLOGIE 3.r UO TESAŘ. Praha 1995 143 s.

MĚŠŤAN , Radomír.:STAVBA SVÉPOMOCÍ. Praha 1989 SNTL 465 s.

JANÍČEK , F. – VOZÁR , J. – ZBOŘIL , F.: VÝROBNÍ ZAŘÍZENÍ PRO UO ZPRACOVÁNÍ DŘEVA. Praha 1995 INFORMATORIUM 254 s.

JUKL , Bratislav.: DŘEVĚNÉ A KOVOVÉ KONSTRUKCE PRO 4.r SPŠS. Praha 1991 SNTL 178 s.

DOSEDĚL , Antonín.: STAVEBNÍ KONSTRUKCE PRO 2. a 3. r SOU. Praha 1995 SNTL 108 s.

NOVOTNÝ , M. – KULHÁNEK , J.: TRUHLÁŘSKÉ PRÁCE – TECHNOLOGIE 1.r PRO OU. Praha 2001 Parta 96 s.

